

Beeld van gezag bij de politie. Maatschappelijke verbeelding en de impact van gezagsbeelden op burgers. (2014). H. de Mare, B. Mali, M. Bleecke en G. van den Brink (Tilburg University / Stichting IVMV, m.m.v. Motivaction). Politiekunde 63

Doelstelling

Het beantwoorden van de vraag welke aspecten van gezagsuitoefening al dan niet te relateren zijn aan bepaalde visuele kenmerken van Nederlandse politiefunctionarissen.

Onderzoeksvragen

1. Wordt politieel gezag in de ogen van het publiek nu wel of niet versterkt door het dragen van een pet?
2. In hoeverre doen zichtbare kenmerken, zoals verschillen in leeftijd of geslacht, ertoe?
3. Op welke manier kan een politiefunctionaris zijn of haar gezag door houding of gedrag verbeteren?
4. Wordt de reactie van burgers op dergelijke visuele kenmerken door sociale factoren, zoals inkomen of opleiding, beïnvloed?

Methoden van onderzoek

- literatuuronderzoek
- impliciete Associatie Test waarbij beelden (elf fotoparen) en woorden (twintig) met elkaar gecombineerd moesten worden (totaal 440 combinaties)

Samenvatting

Voor burgers is vooral de houding en lichaamsstaal van een politieagent belangrijk voor het gezag dat hij uitstraalt. Sekse of huidskleur doen er daarbij weinig toe. Dit blijkt uit dit onderzoek naar de visuele aspecten van politieoptreden. Het gezag van de politie moet voor een groot deel op straat worden verdiend. Het komt daarbij meer aan op vaardigheden, houding en persoonlijkheid dan op het gebruik van geweldsmiddelen. Dat geldt tegenwoordig sterker dan ooit, nu het politieoptreden door talloze burgers gezien, gefilmd en op het internet gezet wordt.

In dit onderzoek werd aan ruim 1700 burgers een test voorgelegd om vast te stellen welke visuele kenmerken van politieagenten bijdragen aan hun gezag. Er is ook gebruik gemaakt van inzichten uit de wetenschappelijke literatuur. Zo konden de onderzoekers nagaan in hoeverre het gezag van de politie wordt bepaald door kenmerken als geslacht, etniciteit, uniform, lichaamshouding of het dragen van de politiepet.

Uit de resultaten blijkt dat persoonlijke eigenschappen een bescheiden rol blijken te spelen. Het maakt voor Nederlandse burgers nauwelijks uit of de agent man of vrouw is terwijl ook de huidskleur er weinig toe doet. Belangrijker zijn visuele kenmerken die naar de functie verwijzen, zoals het dragen van een wapen of de aard van het uniform. Het belangrijkste is evenwel of een agent de juiste houding aanneemt en op welke wijze deze blijkens zijn/haar lichaamstaal de eigen functie opvat. Dat bepaalt voor een groot deel het gezag van de agent.